

Regelink
Ecologie & Landschap

Vleermuisonderzoek

Basischool Zwartbroekweg 420, 's-Hertogenbosch

In het kader van de Wet natuurbescherming

Colofon

Tekst, foto's en samenstelling	Peter Twisk
In opdracht van	Gemeente 's-Hertogenbosch
Naam opdrachtgever	Jelle Helming
Rapportnummer	RA18299-03
Status rapport	Definitief
Datum oplevering rapport	30 november 2018
Aantal pagina's	18
Collegiale toets	A. van Leeuwen
Wijze van citeren	Peter Twisk, 2018. Vleermuisonderzoek Basischool Zwartbroekweg 420, 's-Hertogenbosch. In het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport RA18299-03, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

Regelink
Ecologie & Landschap

Regelink Ecologie & Landschap

Papenweg 5
6261 NE Mheer
085-7737676
info@regelink.net
www.regelink.net

Lid Netwerk Groene Bureaus

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel	4
1.3 Leeswijzer	4
2. Werkwijze en inspanning	5
2.1 Volledigheid inventarisatie	6
3. Omschrijving plangebied	7
4. Resultaten	8
4.1 Per soort	8
4.2 Per functie	8
5. Ingreep	9
6. Toetsing aan de Wet natuurbescherming	10
6.1 Effectbepaling	10
6.2 Toetsing Wet natuurbescherming	10
7. Conclusies en aanbevelingen	11
7.1 Conclusies	11
7.2 Aanbevelingen	11
8. Bronnen	12
8.1 Literatuur	12
8.2 Websites	12
Bijlage 1. Waarnemingskaarten	13
Bijlage 2. Wet- en regelgeving	15
8.3 Wet natuurbescherming	15
8.4 Natuurnetwerk Nederland	18
8.5 Wet dieren	18

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De Gemeente 's-Hertogenbosch is voornemens om de basisschool aan de Zwartbroekweg te 's-Hertogenbosch te slopen om plaats te maken voor nieuwbouw.

Volgens nationale en internationale regelgeving is het verplicht om voordat de ingreep plaatsvindt onderzoek te doen naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna.

Uit een ecologische potentie-inschatting van Regelink Ecologie & Landschap (Twisk, 2018) blijkt dat in het plangebied mogelijk vleermuizen aanwezig zijn. Alle soorten vleermuizen zijn beschermd. Daarom heeft Regelink Ecologie & Landschap in opdracht van Gemeente 's-Hertogenbosch in het plangebied onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd.

1.2 Doel

Met behulp van dit onderzoek worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke soorten vleermuizen komen voor in het plangebied?
- Welke functies heeft het plangebied voor de aanwezige soorten vleermuizen?
- Leidt de ingreep tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming?

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden werkwijze en inspanning beschreven, hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van het plangebied. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van het vleermuisonderzoek gepresenteerd. De ingreep wordt in hoofdstuk 5 omschreven. Vervolgens zijn de mogelijke effecten van de ingreep gerelateerd aan de aanwezige soorten vleermuizen en getoetst aan de Wet natuurbescherming (hoofdstuk 6). In hoofdstuk 7 volgen de conclusies en aanbevelingen. Ten slotte is een korte literatuurlijst opgenomen (hoofdstuk 8).

Bij het opstellen van deze rapportage is uitgegaan van de definities zoals aanwezig op de website van Regelink Ecologie & Landschap¹.

¹ <http://www.regelink.net/kenniscentrum/definities-vleermuizenonderzoek/>

2. Werkwijze en inspanning

In het kraamseizoen en paarseizoen van 2018 werd het plangebied aan de Zwartbroekweg te 's Hertogenbosch geïnventariseerd op vleermuizen. De toegepaste onderzoeksmethoden worden in dit hoofdstuk nader toegelicht.

Tijdens alle bezoeken waren de weersomstandigheden geschikt voor het inventariseren van vleermuizen (Tabel 1).

Tabel 1. Datum en tijdstip van en weersomstandigheden tijdens de inventarisaties.

Datum	Tijdstip	Onderzochte functies	Naam medewerker	Weersomstandigheden
5 juni 2018	21:45-23:50	Vliegroute, foerageergebied, kraamverblijfplaats, zomerverblijfplaats	P. Twisk	18°C, onbewolkt, droog, 2 Bft.
4 juli 2018	22:00-00:00	(laatvlieger) vliegroute, foerageergebied, kraamverblijfplaats, zomerverblijfplaats	J. Bokelaar, L. de Meyer	24°C, licht bewolkt, droog, 1 Bft.
5 juli 2018	03:30-05:30	Vliegroute, foerageergebied, kraamverblijfplaats, zomerverblijfplaats	J. Bokelaar, L. de Meyer	16°C, licht bewolkt, droog, 0 Bft.
22 augustus 2018	23:30-01:30	Vliegroute, foerageergebied, paarverblijfplaats, middernachtelijk zwermgedrag winterverblijfplaats	P. Twisk	21°C, licht bewolkt, droog, 1 Bft.
16 september 2018	23:45-01:45	Vliegroute, foerageergebied, paarverblijfplaats,	P. Twisk	16°C, licht bewolkt, droog, 1 Bft.

Tijdens de veldbezoeken werd op grond van geluid en zicht geïnventariseerd. Met behulp van een heterodyne batdetector met opname- en vertragingfunctie (type: Petterson D240x) werd de echolocatie die vleermuizen uitzenden hoorbaar gemaakt voor mensen. Tijdens de meeste bezoeken werd daarnaast ook een batscanner stereo (merk Elekon) gebruikt. Deze detector stelt zichzelf af op het luidste binnenkomende signaal zodat de kans dat soorten gemist werden minimaal was. Met behulp van de stereofunctie is

nauwkeurig te bepalen waar een vleermuis zich bevindt zodat bijvoorbeeld verblijfplaatsen gelokaliseerd kunnen worden.

Wanneer de soort op grond van frequentie, klank en ritme niet met zekerheid kon worden bepaald, kon een opname gemaakt worden met een extern opnameapparaat (type: DR2). Indien nodig konden opnamen met behulp van het computerprogramma Batsound worden geanalyseerd. Dit was bij het onderhavige onderzoek niet nodig; alle waargenomen vleermuizen konden direct op naam gebracht worden. Door daarnaast zoveel mogelijk visueel waar te nemen werd de determinatie geverifieerd en werd het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld.

Gedurende de periode half mei – half juli werden de bezoeken direct vanaf zonsondergang tot twee uur na zonsondergang of vanaf twee uur voor zonsopkomst tot zonsopkomst uitgevoerd. Gedurende de periode half augustus tot eind september werden de bezoeken tussen twee uur na zonsondergang en een uur na middernacht uitgevoerd. In deze periode werd minimaal twee uur geïnventariseerd.

De inventarisaties werden postend en lopend uitgevoerd. Het plangebied en het omliggende gebied werden meerdere keren doorkruist.

2.1 Volledigheid inventarisatie

De inventarisatie is uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2017 zoals vastgesteld door Gegevensautoriteit Natuur. De inventarisatie is een steekproef gebaseerd op momentopnames. Hierdoor is niet uitgesloten dat soorten en functies die niet waargenomen werden op een ander tijdstip ook wel aanwezig zijn. Dit is acceptabel omdat de Wet natuurbescherming een initiatiefnemer vraagt te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

Met de gekozen methode en inspanning is voldoende invulling gegeven aan artikel 1.11 (zorgplicht) van de Wet natuurbescherming. Wat betreft het onderhavige onderzoek heeft de initiatiefnemer gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

3. Omschrijving plangebied

Het plangebied betreft een schoolgebouw aan de Zwartbroekweg 420 toch? in 's-Hertogenbosch, Noord-Brabant. In Figuur 1 is de begrenzing van het plangebied met rood aangegeven.

Figuur 1. Ligging van het plangebied, met de begrenzing in rood aangegeven. © Dienst voor het kadaster en de openbare registers, Apeldoorn, 2018.

Voor een nadere beschrijving van het plangebied zie de rapportage van de quickscan (Twisk, 2018).

4. Resultaten

Gedurende het onderzoek werden binnen en in de directe omgeving van het plangebied twee soorten vleermuizen aangetroffen:

- Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

Hieronder worden per soort de waarnemingen en functies weergegeven. Waarnemingskaarten zijn opgenomen in Bijlage 1. De hierop weergegeven waarnemingen zijn cumulatief en geven derhalve geen goede indruk van het aantal dieren dat in en rond het plangebied voorkomt.

4.1 Per soort

4.1.1 Gewone dwergvleermuis

Tijdens de inventarisaties werden binnen en in de omgeving van het plangebied tussen vier en zes foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Tijdens het paarseizoen werden op vier locaties een roepende mannetje gehoord. De bomenrij en sloot die langs de Zwartbroekweg lopen werden door een klein aantal gewone dwergvleermuizen als vliegroute gebruikt (niet op kaart weergegeven).

4.1.2 Ruige dwergvleermuis

In de omgeving van het plangebied werd op drie plaatsen een foeragerende ruige dwergvleermuis waargenomen. Per bezoek betrof het ten hoogste een waarneming.

4.2 Per functie

4.2.1 Foerageergebied

Het plangebied en de omgeving ervan worden als foerageergebied door gewone en ruige dwergvleermuis gebruikt. Op grond van het beperkte aantal foeragerende dieren en de in ruime mate aanwezige alternatieve foerageermogelijkheden in de directe omgeving kan gesteld worden dat het plangebied geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen is.

4.2.2 Vliegroutes

De bomenrij en sloot langs de Zwartbroekweg worden door een beperkt aantal (2-5) gewone dwergvleermuizen als vliegroute.

4.2.3 Vaste rust- en/of verblijfplaatsen

In de zomermaanden werden geen vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Tijdens de paarperiode (augustus – september) werd op vier plaatsen een roepende mannetje gewone dwergvleermuis waargenomen. Gewone dwergvleermuizen vliegen al roepend rond om vrouwtjes naar hun paarverblijfplaats te lokken. Doordat zij hierbij door hun hele territorium vliegen is het doorgaans lastig om de exacte paarverblijfplaats te lokaliseren. Het centrum van activiteit van de waargenomen dieren lag echter in geen van de gevallen nabij de te slopen school. Daarom mag worden aangenomen dat er geen paarverblijfplaats aanwezig is binnen het plangebied.

5. Ingreep

De initiatiefnemer is voornemens om in plangebied Basisschool Zwartbroekweg 420, 's-Hertogenbosch het schoolgebouw te slopen en hier nieuwbouw uit te voeren. Ingrepen die daartoe in het plangebied moeten plaatsvinden bestaan voornamelijk uit:

- sloop van het gebouw;
- bouwrijp maken van de grond;
- uitvoeren van nieuwbouw.

6. Toetsing aan de Wet natuurbescherming

6.1 Effectbepaling

Er werden geen zomer- en/of kraamverblijfplaatsen waargenomen. Ook mag worden aangenomen dat er geen paarverblijfplaatsen in de school aanwezig zijn. Het schoolgebouw is niet geschikt als winterverblijfplaats voor grotere aantallen vleermuizen.

Gedurende het onderzoek werd een vliegroute van twee tot vijf gewone dwergvleermuizen waargenomen. Deze ligt buiten het plangebied en de ingreep heeft hier geen invloed op.

Het plangebied en de omgeving ervan worden als foerageergebied gebruikt door vier tot zes gewone dwergvleermuizen en een ruige dwergvleermuis. Gelet op het geringe aantal foeragerende dieren is het plangebied geen essentieel foerageergebied. De sloop van het schoolgebouw heeft daarom geen effect op deze functie.

6.2 Toetsing Wet natuurbescherming

Uit de effectbepaling blijkt dat negatieve effecten niet aan de orde zijn. Ook een overtreding van de Wet natuurbescherming is zodoende niet aan de orde.

7. Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

Algemeen

- Omdat het onderzoek heeft plaatsgevonden volgens het Vleermuisprotocol 2017 kan gesteld worden dat het plangebied afdoende is geïnventariseerd.

Resultaten

- Het plangebied en omgeving fungeren als foerageergebied voor vier tot zes gewone dwergvleermuizen en een ruige dwergvleermuis. In verband met het kleine aantal dieren dat binnen het plangebied foerageert betreft dit geen essentiële functie.
- In de omgeving van het plangebied is een vliegroute van twee tot vijf gewone dwergvleermuizen. De ingreep heeft hier geen invloed op.
- In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig.

Effecten

- De voorgenomen ingreep heeft geen effecten op functies voor vleermuizen die in en rondom het plangebied aanwezig zijn. De Wet natuurbescherming wordt door de ingreep niet overtreden.

7.2 Aanbevelingen

Te overwegen is om bij nieuwbouw in het plangebied voorzieningen voor vleermuizen, zoals inbouw vleermuiskasten, toe te passen. Dit kan deze dieren in dit deel van 's-Hertogenbosch ten goede komen. Ook het toepassen van vogelvides onder de onderste rij dakpannen ten behoeve van de huismus kan overwogen worden. Een andere mogelijkheid die de huismus ten goede kan worden is, indien er bij het nieuwe gebouw een uitstekende dakrand is, vogelschroot onder de tweede rij dakpannen aan te brengen. De onderste rij dakpannen kan dan door huismussen als nestplaats worden gebruikt.

8. Bronnen

8.1 Literatuur

Barataut, M., 2015. Acoustic Ecology of European Bats. Species Identification, Study of their Habitats and Foraging Behaviour. Biotope, Mèze. Muséum national d'Histoire naturelle, Paris [Inventaires et biodiversité series].

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters, J.C. Buys, 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noord-West Afrika. Tirion Natuur.

Middleton, N., A. Froud & K. French. (2014) Social Calls of the Bats of Britain and Ireland. Pelagic Publishing, Exeter.

Ministerie van EL&I, 2010. Buiten aan het Werk. Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren! Brochure. [<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/brochures/2010/03/01/buiten-aan-het-werk-houd-tijdig-rekening-met-beschermde-dieren-en-planten.html> (30-11-2018)].

Pfalzer, G., 2002. Inter- und intraspezifische Variabilität der Soziallaute. Fachbereich Biologie der Universität Kaiserslautern.

Sachteleben, J. & O. von Helversen, 2006. Songflight behaviour and mating system of the pipistrelle bat (*Pipistrellus pipistrellus*) in an urban habitat. In: Acta Chiropterologica 8(2): 391-401.

Twisk, P.T., 2018. Ecologische quickscan Zwartbroekweg 420, 's-Hertogenbosch. In het kader van de Wet natuurbescherming en Natuurnetwerk Nederland. Rapport RA18187-03, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging, 2017. Vleermuisprotocol 2017, maart 2017. [<http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>. (30-11-2018)].

8.2 Websites

www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/

www.zoogdierverseniging.nl

<http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-03-01>

www.batecho.eu

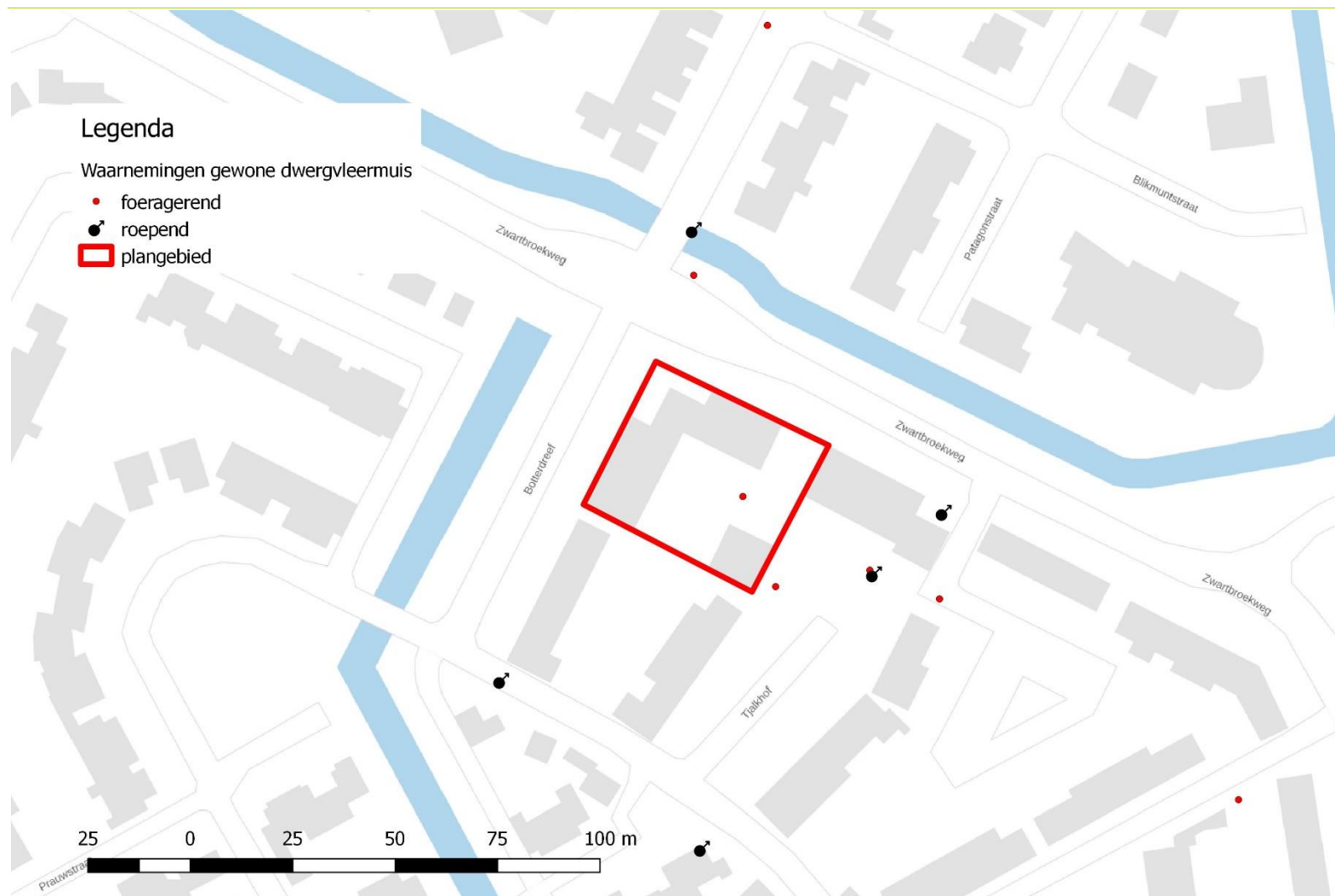
www.telme.nl

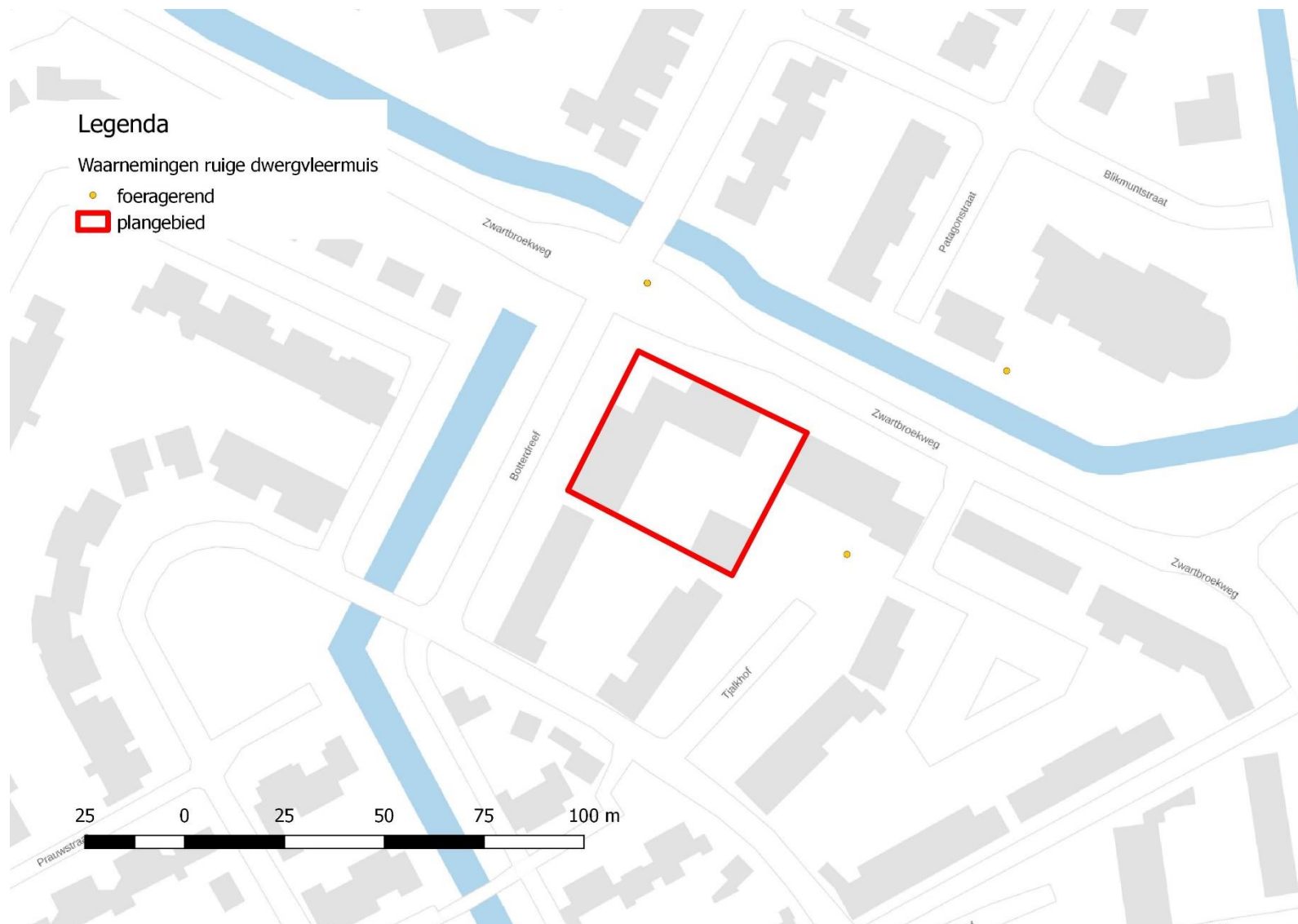
www.vleermuis.net

www.waarneming.nl

www.zoogdieratlas.nl

Bijlage 1. Waarnemingskaarten

Bijlage 2. Wet- en regelgeving

8.3 Wet natuurbescherming

8.3.1 Algemeen

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet is de Nederlandse implementatie van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn, aangevuld met nationale bepalingen. De Wet natuurbescherming vervangt de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De Wet natuurbescherming kent drie pijlers, namelijk:

- bescherming van Natura 2000-gebieden,
- bescherming van soorten,
- bescherming van houtopstanden.

Daarnaast is er een belangrijke plaats ingeruimd voor de zorgplicht (artikel 1.11). Vanuit deze zorgplicht moeten handelingen achterwege blijven waarvan men kan vermoeden zij nadelige gevolgen kunnen hebben voor beschermde gebieden of soorten.

In dit hoofdstuk volgt een eenvoudige weergave van de essentie van de Wet natuurbescherming, voor zover deze betrekking heeft op ruimtelijke ontwikkelingen en festiviteiten. Verbodsartikelen worden voor de leesbaarheid vereenvoudigd weergegeven. Raadpleeg voor de exacte formulering de wetstekst (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2016-34.html>).

8.3.2 Bescherming Natura 2000-gebieden

Vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn hebben de lidstaten de verplichting om speciale beschermingszones aan te wijzen. Deze speciale beschermingszones heten Natura 2000-gebieden. Elk Natura 2000-gebied heeft instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van:

- leefgebieden voor vogelsoorten, voor zover nodig voor de uitvoering van de Vogelrichtlijn, en/of
- natuurlijke habitats en de habitats van soorten, voor zover nodig voor de uitvoering van de Habitatrichtlijn.

Verboden (volgens artikel 2.7, lid 2) is elke activiteit (in de wet: project of handeling) zowel binnen als buiten een Natura 2000-gebied die, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen:

- de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of,
- een significant versturend effect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen.

De activiteit kan alleen doorgang vinden als Gedeputeerde Staten van de provincie waarin de activiteit plaatsvindt een vergunning verlenen. Voor diverse werkzaamheden in nationaal belang (zoals werkzaamheden rond de hoofdspoorwegen) is de minister van Economische Zaken bevoegd gezag.

8.3.3 Bescherming van soorten

De Wet natuurbescherming kent drie beschermingsregimes:

- beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn,
- beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn,
- beschermingsregime andere soorten.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Onder het beschermingsregime Vogelrichtlijn vallen alle van nature in Nederland in het wild levende vogels. Op basis van artikel 3.1 is het verboden om:

1. opzettelijk vogels te doden of te vangen;
2. opzettelijk vogelnesten, -rustplaatsen en -eieren te vernielen of te beschadigen of vogelnesten weg te nemen;
3. eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben;
4. opzettelijk vogels te storen.

Het verbod om vogels opzettelijk te storen geldt niet wanneer dit niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de betreffende soort. Bij werkzaamheden in het broedseizoen kan het verlaten van nesten als gevolg van verstoring leiden tot het indirect doden van dieren of het aantasten van de functionaliteit van nesten en dus tot een overtreding van artikel 3.1, lid 1 en 2.

De vogelsoorten die jaar op jaar gebruik maken van hetzelfde nest zijn verdeeld over vier categorieën waarvan de nesten een jaarronde bescherming genieten. Ook is er een vijfde categorie van vogels waarvan een inventarisatie van de nesten gewenst kan zijn (zie www.regelink.net/kenniscentrum).

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Onder het beschermingsregime Habitatrichtlijn vallen

alle dieren uit:

- de Habitatrichtlijn, bijlage IV, onderdeel a,
- het Verdrag van Bern, bijlage II,
- het Verdrag van Bonn, bijlage I,

en alle planten uit:

- de Habitatrichtlijn, bijlage IV, onderdeel b,
- het Verdrag van Bern, bijlage I.

Volgend artikel 3.5 is het verboden om, voor zover het soorten betreft uit bovenstaande bijlagen:

1. opzettelijk dieren te doden of te vangen;
2. opzettelijk dieren te verstoren;
3. opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen;
4. voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;

5. opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

In de genoemde bijlagen van de verdragen van Bern en Bonn staan ook diverse vogelsoorten genoemd. Dit betekent dat voor deze soorten het (ver)storen ook verboden is wanneer dit geen effect heeft op de instandhouding van de betreffende soort.

Beschermingsregime andere soorten

Onder het 'beschermingsregime andere soorten' vallen een aantal soorten waarvoor er geen Europese verplichting ligt tot bescherming. Nederland geeft zo uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om de staat van instandhouding van dier- en plantensoorten te beschermen.

Volgens artikel 3.10. is het verboden om, voor zover het soorten uit deze lijst betreft:

1. opzettelijk dieren te doden of te vangen;
2. voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
3. opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Onder dit beschermingsregime vallen ook een groot aantal zeer algemene zoogdieren en amfibieën. Een groot deel van deze algemene soorten zijn door de provincies en het ministerie van EZ voor ruimtelijke ontwikkelingen vrijgesteld van de Wet natuurbescherming (zie www.regelink.net/kenniscentrum).

Ontheffing en vrijstellingen

Ontheffingen worden verleend door de Minister van Economische zaken of Gedeputeerde Staten, en geven een initiatiefnemer de mogelijkheid om onder voorwaarden de wet te overtreden. Vrijstellingen worden gegeven door de Minister van Economische zaken of Provinciale Staten en beschrijven handelingen en situaties waarin de wet niet van toepassing is.

Ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen of het verkrijgen van een vrijstelling kan alleen wanneer er:

- geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- geen negatief effect is op de staat van instandhouding van de soort;
- en er voldaan is aan de in de wet genoemde belangen (artikel 3.3, lid 4b, artikel 3.8, lid 5b en artikel 3.10, lid 2).

Voor het beschermingsregime overige soorten is het voldoende als er voldaan wordt aan een in de wet genoemd belang.

8.3.4 Bescherming van houtopstanden

Een houtopstand bestaat uit een oppervlakte van 10 are of meer, of bestaat uit een rijbeplanting van meer dan twintig bomen, gerekend over het totaal aantal rijen.

Volgens artikel 4.2 vallen buiten de bescherming houtopstanden:

- houtopstanden binnen door de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom houtopstanden;

- houtopstanden op erven of in tuinen en fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen bedoeld als kerstbomen en niet ouder dan twintig jaar en kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa en die:
 - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid bestaande uit een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter;
 - zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Volgens artikel 4.2 is het verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen zonder daar melding van te doen bij Gedeputeerde Staten. Dit geldt niet voor het periodiek vellen van griend- of hakhout. Binnen drie jaar moet het gevelde deel weer zijn herplant.

Vrijstellingen gelden er wanneer het vellen gebeurt middels een goedgekeurde gedragscode of de werkzaamheden voortvloeien uit instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden of nodig zijn voor aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen.

8.4 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) bestaat uit planologisch beschermde gebieden die zijn aangewezen om ecologische verbindingen te realiseren tussen belangrijke natuurgebieden. Deze natuurgebieden en de verbindingen daartussen vormen samen een ecologisch netwerk. De wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN mogen niet door een ingreep worden aangetast. Alle (mogelijke) effecten van een voorgenomen ingreep moeten daarop dan ook worden getoetst. De provincie waarbinnen het plangebied valt geeft invulling aan het NNN en is daartoe het bevoegd gezag. Voor meer informatie over het NNN en het toetsingskader zie <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/natuurnetwerk-nederland>.

8.5 Wet dieren

De Wet natuurbescherming kent geen verbod op het verwonden van dieren. Dit is namelijk al verboden in de Wet dieren. Volgens artikel 2.1 van de Wet dieren, eerste lid, is het namelijk verboden om:

- zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zodanig doel toelaatbaar is, bij een dier pijn of letsel te veroorzaken dan wel de gezondheid of het welzijn van het dier te benadelen.

De Wet dieren kent een ontheffingsmogelijkheid, maar alleen als het belang van het welzijn van dieren zich er niet tegen verzet. Een ontheffing is niet nodig wanneer vaststaat dat het mogelijk verwonden van dieren een 'redelijk doel' dient, of 'noodzakelijk' is. In deze rapportage wordt niet getoetst aan de Wet dieren.